KEDENGA KPEEKPE YOO EYU WALA TOM

KUBUUZUTU

Yee ditisaa se pʊmʊna ɛyaa se pɛwɛɛ kımaŋ wala ɛsındaa nɛ pıkɛna wazaɣ pʊyʊ kɔyɔ, ditisaa dɔdɔ se peede ɛjadɛ yɔɔ tɪ-yɔɔ wɛʊ, toovonum nɛ lahɛzıyɛ palıɣna;

Đinaa se εyʊ wala tɔm kiisiŋ nɛ ti-yɔɔ kiidɔŋ palabina nɛ kiwɛɛkim tɔyi nɛ picɛyiɣ ɛyaa. Mbʊ pacaɣ se ɛjadɛ ɛlɛɣzi wɛtʊ, ɛyaa wɛɛ pa-ti yɔɔ, pɔyɔɔdʊʊ yem faaa nɛ piwili se pali kʊñɔŋ taa, sɔɔndʊ ɛɛtasiɣ-wɛ kpaʊ;

Yee wada kewiyax akandayiy ayo wala yoo camiya koyo, widiyi pilkax ayo ano kanao kijayoo se akoyi kewiyax nga ko-yoo se kalaki-i ñan;

Powε camiyε se pasina ajεya, akpeeti nε ala taabaliyε doo tomiyε deu nε puhuuna-ye;

Đinaa se ajɛya kıgbɛndʊʊ ŋgbɛyɛ paɣtʊ takayaɣ taa kɛ ɛyaa kpeekpe tası tisuu ɛyʊ wala nɛ ɛ-wazaɣ pɔ-tɔm, nɛ pɔtɔ se abalaa nɛ halaa pɛwɛ kımaŋ wala ana a-ɛsındaa; mbʊ labına nɛ paka ñʊʊ se pekpeetiɣ samaɣ sınaʊ tʊmıyɛ yɔɔ nɛ pısa pɛwɛɛ pa-tı yɔɔ camıyɛ;

Ajeya kıgbed σ ngbeye taa ajeya tisaa se alakı ne eyaa kpeekpe ña ey σ wala, ele p σ wee se ngbeye ed σ -ye nisi;

Yee eyaa tinge iwena limayziye kodomdiye eyo wala ne e-ti yoo weo tom yoo koyo, pisan ne pala tomiye ndi.

MBU AJEYA KIGBENDUU NGBEYE KEDIXZAX SOSOO TOM SE:

KEDEŊGA KPEEKPE YJJ EYŪ WALA TJM tone tike ajeya wena kedenga kpeekpe yjj eyo wala tom we a-ñon taa yj a-limayziye; ne pisa aceyi a-ti, akuli ngbeye dine da-ajeya eyaa ne ajeya leena eyaa ese ne paña eyo wala ne e-ti yjj weo tom.

Hoolax 1

Palʊlʊʊ ɛyaaa nɛ pa-tı yɔɔ wɛʊ kpaagbaa nɛ pɛwɛɛ kımaŋ wala ɛsındaa. Palʊlʊʊ-wɛ nɛ pɔ-lɔŋ nɛ pa-maɣzım; mbʊ yekina nɛ pɔsɔɔlı dama se pɛkɛ ɛyaa pa-tıŋgɛ.

Hoolax 2

Mbʊ dɔdɔ paa εyʊ ɛlına le, εkɛ ɛjadɛ ndı dıwɛ dı-tı yɔɔ yɔ, dıfɛyı dı-tı yɔɔ yɔ dı-taa tʊ, yaa dı-poliitikii kɛ ŋgʊ, paapızıχ pɔtɔ se εyʊ wala tɔm tʊnɛ tıdataχna-ı.

Hoolax 3

Paa anı, εwεna waqε se εwεεna wezuu, εwεε ε-tı yɔɔ nε εkandayı ε-tı yɔɔ.

Hoolay 4

Pıfεyı se nooyʊ εwεε yomiye taa; εlε padaadʊ-ı dodo kʊñoŋ. Pekizi yomiye tom.

Hoolax 5

Pıfεyı se pado nooyo koñon, pekpengesi-i, yaa palabi-i mbo pidamona se pala εyo yo.

Hoolay 6

Paa anı, εwεna waqε se paa le, paya-ı se caa akele.

Hoolay 7

Eyaa kpeekpe wε kiman paxto εsindaa nε pεwεεna wadε dodo se paxto εkandayi po-yoo kiman. Yee palaki-wε naboyo nε pifeyi deu, yaa piidon paxto nomao ta, piweε dodo se pakandayi po-yoo kiman.

Hoolax 8

Paa anı, ɛwɛna wadɛ se pacaɣ-ı tɔm yaa pomuluu-i faŋŋŋ wala wena paɣtʊ ha-ı yɔ a-nʊmaʊ taa, ewolo eheyi ɛjadɛ taa tɔm hʊyaa.

Hoolax 9

Paapizix pakpa nooyo fann padix yaa pekezi-i teto.

Hoolax 10

Yee pakpa εyʊ nɔɔyʊ se εlabı nabʊyʊ, εwɛna wadɛ se pahʊʊ ε-tɔm fayıı nɛ pana; tideɣ yaa tısıkı.

Hoolax 11

Eyʊ weyi pakpa-ı nɛ padahʊda ɛ-tɔm yɔ, pɔcɔŋna-ı se ɛdɛwɛɛkı pʊyʊ; a-aseɣde tınaa nɛ ε-yɔɔ kandıyaa pasıŋgıɣ ε-wayı, pahʊʊ ε-tɔm fayıı εzı paɣtʊ pɔzʊʊ yɔ, nɛ pana toovonum.

Paakpaχ εyʊ sɔnɔ dooo mbʊ εɛlaba nɛ pıdaafɛyı paχtʊ taa yɔ, pʊ-yɔɔ; yee pʊ-wayı pʊkɔma pılıı se εɛlabı mbʊ yɔ pıkɛ kıwɛɛkım, nɛ pʊpɔzʊʊ se pɔhɔ ε-naŋgbaŋgʊʊ kɔyɔ, paχtʊ kıbındʊ yɔɔ patıŋgıχ.

Hoolax 12

Pıfεyı deu se εyʊ nɔɔyʊ εdʊ ε-nɔɔ lɛlʊ tɔm taa yem yem.

Hoolax 13

Paa anı, εwεna waqε se ewolo paa le, εcaχ dende e-liu wεε yɔ paa εjade ndı lε dι-taa.

Paa $\epsilon y \sigma$ weyi, $\epsilon w \epsilon n a$ wa ϵe $\epsilon k \sigma y \iota$ $\epsilon j a d \epsilon$ n $d \iota$ $\epsilon w \epsilon$ $d \iota$ -taa $g \iota$, paa $g \iota$ p ι - $\epsilon k \sigma y \iota$ dooye $\epsilon k \sigma y \iota$ - ϵk

Hoolax 14

Yee palı εyʊ nɔɔyʊ wayı doli faŋŋŋ, εwɛna wadɛ sɛ eñını kʊyʊʊ dʊdʊyɛ. Etalı le, padaalɔ-ı.

Ele, yee toovonum, εwεεκι naboyo ne pañınıχ-ı se pakpa-ı, εfεyına wadε se εdo koyoo doli.

Hoolax 15

Paa εyʊ weyi, εwɛna wadɛ se εyaa εjadɛ nadıyɛ se ε-tɛ.

Pıfεyı se pekizina nooyo se εdaayaa ε-εjaqε se ε-tε yaa εdaa lεχzı tε.

Hoolax 16

Halıbiya nε abalıbıya, paa pε-tε le, palakı cɔɔcı ngʊ, patalıɣ pe-dede lɛ, pɛwɛna wadɛ se pawalı, pakpaɣ halaa nɛ papısı dısı nɛ sı-tınaa. Pa-wala wɛ kımaŋ halıkpaɣyɛ dede; abalʊ wɛna wadɛ se ekizi ε-halʊ nɛ ɛdɔɔnɪ-ı; halʊ ñɛwɛna wadɛ dɔdɔ se ekizi ε-walʊ nɛ ɛkʊɪ ε-yɔɔ.

Pεlo nε evebu, petisiχ se posooli dama nε poco palabi-wε halikpaχyε sonzi. Pifeyi pakpa pa-taa nooyo nε dog.

Mizaχ kɛna samaχ hoye; kɛwɛna waqɛ se samaχ nɛ kewiyaχ pakandayı kɔ-yɔɔ.

Hoolay 17

Eyʊ paa weyi, paa εwε e-deke, paa εwε lalaa hεkʊdaa, εwεna wadε se εwεεna ñim.

Pıfεyı deu se pεlεχ nɔɔyʊ ε-ñım faŋŋŋ.

Hoolax 18

Paa anı, εwεna wadε se elizi ε-limayza faaa, εtiŋ εsɔ tɔm nʊmaʊ ŋgʊ εsɔɔlaa yɔ. Pʊ-tɔbʊʊ se wadɛ dinɛ diyekina nɛ εyʊ pizi eyele ɛsɔ tɔm nʊmaʊ nakʊyʊ nɛ εtiŋ lɛɛkʊ, εpizi ɛwili ɛsɔ tɔm nʊmaʊ ŋgʊ ɛtiŋgɪɣ-kʊ yo kʊ-tɔm lalaa faaa; paa εwɛ e-deke yaa ɛ nɛ lalaa, εpiziɣ ɛla pʊ-tʊmiyɛ.

Hoolax 19

Paa εyʊ weyi, εwɛna wadɛ se εyɔɔdı faaa ndʊ εmaɣzıɣ yɔ; pʊ-tɔbʊʊ se sɔɔndʊ ɛdaakpa εyʊ nɔɔyʊ se εεyɔɔdı natʊyʊ nɛ palabı-ı nabʊyʊ. Pʊ-tɔbʊʊ dɔdɔ se εyʊ wɛna wadɛ se ɛkɛdı lalaa ndʊ ɛsɪma, enaa yaa ɛnɪwa yɔ.

Hoolax 20

Paa anı, ɛwɛna wadɛ se ewolo kediɣzaɣ nɛ ɛwɛɛna ŋgbɛyɛ.

Pifeyi se pakpa nooyo ne don se esoo ngbeye nadiye taa.

Hoolay 21

Paa εyʊ weyi, εwɛna wadɛ se εdʊ ε-nɔɔ ε-ɛjadɛ dɔkʊʊ tʊmıyɛ tɔm taa. Emaɣmaɣ εpızıɣ ɛla lımaɣza yaa ɛtıŋna samaɣ lızı ɛyaa mba se pɔdɔkı ɛjadɛ yɔ pɔ-yɔɔ.

Paa anı, ɛwɛna wadɛ se ɛla kewiyax tʊmıyɛ nadıyɛ.

Samax soolum kena kewiyax don tigide. Takayısı dozoo panaxna samax soolum mbo.

Hoolax 22

Paa εyʊ weyi, εwɛna wadɛ se samaɣ ɛkandayı ϵ -yɔɔ. Kandayʊʊ mbʊ piyekina nɛ εyʊ wɛɛ ϵ -tı yɔɔ, εhɛzı ñım nɛ ɛsɛkuliye pa-ñınʊʊ nʊmaʊ taa.

Hoolax 23

Paa anı, ɛwɛna wadɛ se ehiɣ tʊmɪyɛ, tʊmɪyɛ ndı ɛsɔɔlaa yɔ, ɛlabı-dı nɛ mulum ɛdaawɛɛ.

Eyaa kpeekpe wena wade se, palaki tomiye kodomdiye koyo, peheyi-we kiman, mulum edaawee.

Ενσ weui εlakı tomiyε yo, pomonaa se pεhεγι-ι camiye, pitalı ε nε ε-miza χ ne padaala koñon sama χ taa.

Paa anı, ɛwɛna wadɛ se ɛ nɛ lalaa padʊ ngbɛyɛ; ɛ-ngbɛyɛ ɛkpɛndı angba lɛɛna yɔɔ, angba ana awɛɛ don nɛ akandayı ɛ-yɔɔ.

Hoolax 24

Paa anı, εwεna wadε se εhεzı nε εcalası ε-εsε, padaakılı-ı nazoo tomiye taa; εwena wade dodo se paa pinax ŋga, paha-ı fenax kodomax, εhεzi ne pete peheyi-ı ke-liidiya.

Hoolay 25

Paa anı, εwεna waqε se εwεεna ñım nε pıwazı ε nε ε-ñımba pe-wezuu caɣʊ taa; εzı tɔɔnaɣ, tɔɔla, dʊzʊyɛ nɛ kɔ yɔ. Ewɛna waqɛ se ɛlakı kʊñɔŋ, pıwıɣ-ı, ɛlabi ɛjam, ɛpısı ɛdanɛ yaa leluu, ɛkpadayaa, pala nabʊyʊ nɛ pasına-ı.

Ason nε piya pomonaa se pasına pınnn.

Hoolax 26

Paa εyʊ weyi, εwɛna wadɛ se pokuli ε-ɛsɛ. Pıdamʊna se pɛhɛyı kɔɔnɔɔ sukuli yɔɔ. Pıkɛna paa anı kıjɛyʊʊ se ewolo-kʊ. Pʊwɛɛ se lɛɣtʊ nɛ tʊma kpasʊʊ sukuli pɔtɔyı. Pʊpɔzʊʊ dɔdɔ se patʊlı sukuli kıtɛzʊʊ nɔnɔsı paa anı.

Eyʊ woki sukuli se ε-εsε ikuli, pıwazı-ı e-wezuu caɣʊ taa, pısına-ı nε εña εyʊ wala. Kısıɣna eyaa nε panıɣna dama, pekpeɣu dama pa-kıwεεkım, padʊʊ ŋgbɛyɛ. Kısıɣna dɔdɔ ajɛya kıgbɛndʊʊ ŋgbɛyɛ tʊma wena añınıɣ laŋhɛzıyɛ yɔ.

Piya ñımba wɛna wadε se palızı sukuli ŋgʊ pɔsɔɔla se pepiya iwobi-kʊ yɔ.

Hoolay 27

Paa anı, εwεna wadε se εdʊ nɔɔ faaa ε-εjadε sɔnzı tɔm taa nɛ mbʊ pılıɣ pı-taa yɔ, pıwazı-ı.

Paa anı εwεna waqε se εkandayı mbʊ εlaba nε ε-hıqε sεε yɔ pʊ-yɔɔ.

Hoolax 28

Paa anı, εwεna wadε se εñay pana nε yεdεyεdεto εdaawε εjadε yoo, εzι poyoodoo kedenga kpeekpe yoo εyo wala tom takayay taa yo.

Hoolay 29

Paa anı, etili esii se ewe samay nga ka-taa feee ne pikediyna-i yo, etoo-ke kimiye.

Paa $\epsilon y \sigma$ weyi, edigzina se ϵ -wala ñın $\sigma \sigma$ n σ n σ n ϵ -tı yoo we σ lelen n σ pa-taa l ϵ , kama γ we ϵ ; pıf ϵy 1 se $\epsilon c \epsilon z \iota$ -k ϵ ; pa $\gamma \tau \sigma$ d σ 0 yekina n ϵ 0 se demookrasii sama γ 0 taa ϵ 1 sana qama.

Eyʊ nɔɔyʊ εεριzıɣ εtɔ se εñaŋ wala ana nɛ pʊdɔdɔ εzı ajɛya kıgbɛndʊʊ ŋgbɛyɛ sɔɔlʊʊ yɔ.

Hoolax 30

Kedenga kpeekpe yɔɔ εyʊ wala tɔm tʊnɛ, tι-taa tʊ kpayı kpayı. Eyʊ nɔɔyʊ fɛyı εtɔŋ se hɔɔlʊʊ kʊnɛ, yaa ngʊ yɔ, kʊtɔŋna se padaaña wala naayɛ ɛjadɛ dinɛ,yaa ndı yɔ di-taa.